

Samlade uttalanden angående utvisningar till Afghanistan från kyrkor i Sverige och från Sveriges kristna råd under 2017

2017-05-28

Uttalande från Equmeniakyrkan till regeringen, riksdagen, Migrationsöverdomstolen och Migrationsverket

Den otrygga situationen för unga flyktingar i Sverige fortsätter. Och trots det ökade osäkra läget i Afghanistan fortsätter Sverige att fatta beslut om att utvisa asylsökande till Afghanistan. Detta anser vi inte vara rimligt.

Equmeniakyrkan uppmanar därför regeringen, riksdagen, Migrationsöverdomstolen samt Migrationsverket att:

- Ta unga flyktingars oro och psykiska hälsa på allvar, ge dem en långsiktig hem- och skolmiljö med möjlighet till trygghet och framtidstro.
- På grund av det rådande säkerhetsläget stoppa utvisningar till Afghanistan.

Bakgrund

I Equmeniakyrkan finns ett stort engagemang för asylsökande och nyanlända.

Församlingarnas vanligaste arbetsform tillsammans med människor som flytt till Sverige är olika slags mötesplatser. Gemensamt för dessa mötesplatser, förutom att de bidrar till en mer meningsfull tillvaro under väntan på besked, är att de ofta också leder till att asylsökande och nyanlända möter svenskfödda på ett naturligt och enkelt sätt. Det personliga mötet bidrar till förståelse och engagemang. På så vis stärker församlingarna integrationen och bidrar till att skapa sammanhållning i det lokala samhället.

Mötesplatserna är ofta i församlingens lokaler, men kan även organiseras i samverkan med boenden.

Vårt motiv för arbetet utgår från vår kristna tro att alla människor är skapade till Guds avbild, och en av grundvalarna i den kristna tron är att inte göra skillnad på människor. Jesus, som själv var flykting, visar i ord och handling ett kärlekens exempel: att älska sin nästa. Välkommandet av flyktingen och främlingen är en självklarhet för oss som kyrka, och minst 250 av våra församlingar bedriver i dag verksamhet för och med asylsökande. Tillsammans med Sveriges kristna råd gick kyrkorna i Sverige samman i ett gemensamt upprop, Juluppropet – för en human migrationspolitik. Genomslaget i media var stort: över 80 000 namn samlades in under perioden 14 december 2016 – 31 januari 2017. Den 7 februari överlämnades namnen till migrationsminister Morgan Johansson.

Otrygghet i Sverige

Equmeniakyrkan vill nu i Juluppropets anda särskilt lyfta fram den oro och psykiska ohälsa som vi möter hos ensamkommande barn och unga. Det gäller särskilt de unga från Afghanistan, men även unga ensamkommande från andra länder. Dessa unga

riskerar att drabbas av osäkra åldersuppskrivningar, flytt från HVB-hem, frångående av god man och omflyttningar mellan olika asylboenden. De får lämna sin skola och vänner och flytta till nya orter. Många oroar sig också för utvisning till ett land där säkerheten är oviss. Allt detta skapar oro för deras framtid och svårighet att genomföra de studier de påbörjat. Situationen är ohållbar och omänsklig.

Väpnad konflikt i Afghanistan

Den intensiva konflikten i Afghanistan har resulterat i omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Bara under 2016 har tusentals civila dödats, skadats eller tvingats fly sina hem, samtidigt som tillgången till utbildning, hälsovård och annan samhällsservice begränsats. Alla parter i konflikten har även fortsatt att använda barn som soldater. Antalet internflyktingar uppgår till 1,4 miljoner – mer än dubbelt så många som 2013 – medan cirka 2,6 miljoner afghanska flyktingar bor utomlands, oftast under bedrövliga förhållanden. Vi som regelbundet möter ungdomar som flytt från denna konflikt får mängder av rapporter om övergrepp, våldtäkter och tvångsrekrytering till beväpnade grupper.

Utrikesdepartementet har allt sedan 2006 avrått från resor till Afghanistan.

Säkerhetsläget bedöms som mycket farligt, oberäkneligt och snabbt föränderligt. Man varnar för att strider mellan regeringsstyrkor och väpnade grupper pågår lokalt, att oroligheter förekommer av och till i stora delar av landet och att läget snabbt kan förändras. Migrationsverket skriver i sitt senaste rättsliga ställningstagande gällande Afghanistan att flera provinser i landet nu når upp till lagstiftningens definition av det som kallas "inre väpnad konflikt", och i provinsen Helmand är den rådande situationen av generellt våld så allvarlig att kriterierna för alternativt skyddsbehov är uppfyllda.

Uttalande

Den otrygga situationen för unga flyktingar i Sverige fortsätter. Och trots det ökade osäkra läget i Afghanistan fortsätter Sverige att fatta beslut om att utvisa asylsökande till Afghanistan. Detta anser vi inte vara rimligt.

Equmeniakyrkan uppmanar därför regeringen, riksdagen, Migrationsöverdomstolen samt Migrationsverket att:

- Ta unga flyktingars oro och psykiska hälsa på allvar, ge dem en långsiktig hem- och skolmiljö med möjlighet till trygghet och framtidstro.
- På grund av det rådande säkerhetsläget stoppa utvisningar till Afghanistan.

2017-06-10

Öppet brev till Sveriges regering, riksdag samt migrationsverket från Svenska Alliansmissionen

Den otrygga situationen för unga flyktingar i Sverige fortsätter. Och trots det ökade osäkra läget i Afghanistan fortsätter Sverige att fatta beslut om att utvisa asylsökande till Afghanistan. Detta anser vi inte vara rimligt.

Svenska Alliansmissionen uppmanar därför regeringen, riksdagen, Migrationsöverdomstolen samt Migrationsverket att:

- Ta unga flyktingars oro och psykiska hälsa på allvar, ge dem en långsiktig hem- och skolmiljö med möjlighet till trygghet och framtidstro.
- På grund av det rådande säkerhetsläget stoppa utvisningar till Afghanistan.
- Regeringen inför amnesti för de ensamkommande flyktingungdomar som varit här mer än ett år.

Bakgrund

I Svenska Alliansmissionen finns ett stort engagemang för asylsökande och nyanlända. Församlingarnas vanligaste arbetsform tillsammans med människor som flytt till Sverige är olika slags mötesplatser. Gemensamt för dessa mötesplatser, förutom att de bidrar till en mer meningsfull tillvaro under väntan på besked, är att de ofta också leder till att asylsökande och nyanlända möter svenskfödda på ett naturligt och enkelt sätt. Det personliga mötet bidrar till förståelse och engagemang. På så vis stärker församlingarna integrationen och bidrar till att skapa sammanhållning i det lokala samhället. Mötesplatserna är ofta i församlingens lokaler, men kan även organiseras i samverkan med boenden.

Vårt motiv för arbetet utgår från vår kristna tro att alla människor är skapade till Guds avbild, och en av grundvalarna i den kristna tron är att inte göra skillnad på människor. Jesus, som själv var flykting, visar i ord och handling ett kärlekens exempel: att älska sin nästa. Välkommandet av flyktingen och främlingen är en självklarhet för oss som kyrka, och många av våra 165 församlingar bedriver i dag verksamhet för och med asylsökande.

Tillsammans med Sveriges kristna råd gick kyrkorna i Sverige samman i ett gemensamt upprop, Juluppropet – för en human migrationspolitik. Genomslaget i media var stort: över 80 000 namn samlades in under perioden 14 december 2016 – 31 januari 2017. Den 7 februari överlämnades namnen till migrationsminister Morgan Johansson.

Otrygghet i Sverige

Svenska Alliansmissionen vill nu i Juluppropets anda särskilt lyfta fram den oro och psykiska ohälsa som vi möter hos ensamkommande barn och unga. Det gäller särskilt de unga från Afghanistan, men även unga ensamkommande från andra länder. Dessa unga riskerar att drabbas av osäkra ålderssuppskrivningar, flytt från HVB-hem, frångående av god man och omflyttningar mellan olika asylboenden. De får lämna sin skola och vänner och flytta till nya orter. Många oroar sig också för utvisning till ett land där säkerheten är oviss. Allt detta skapar oro för deras framtid och svårighet att genomföra de studier de påbörjat. Situationen är ohållbar och omänsklig. Vi anar att många av dessa ungdomar kommer att gå under jorden och därmed bli ett socialt bekymmer för samhället. De kan tvärtom vid möjligheten att bygga en framtid i vårt land bli en resurs för Sverige. Likaså bör det observeras att

familjer med barn utsätts för oerhörda risker när de tvingas tillbaka till länder som Afghanistan med så stor hotbild och fara för såväl barn som vuxna.

Väpnad konflikt i Afghanistan

Den intensiva konflikten i Afghanistan har resulterat i omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Bara under 2016 har tusentals civila dödats, skadats eller tvingats fly sina hem, samtidigt som tillgången till utbildning, hälsovård och annan samhällsservice begränsats. Alla parter i konflikten har även fortsatt att använda barn som soldater. Antalet internflyktingar uppgår till 1,4 miljoner – mer än dubbelt så många som 2013 – medan cirka 2,6 miljoner afghanska flyktingar bor utomlands, oftast under bedrövliga förhållanden. Vi som regelbundet möter ungdomar som flytt från denna konflikt får mängder av rapporter om övergrepp, våldtäkter och tvångsrekrytering till beväpnade grupper.

Utrikesdepartementet har allt sedan 2006 avrått från resor till Afghanistan. Säkerhetsläget bedöms som mycket farligt, oberäkneligt och snabbt föränderligt. Man varnar för att strider mellan regeringsstyrkor och väpnade grupper pågår lokalt, att oroligheter förekommer av och till i stora delar av landet och att läget snabbt kan förändras. Migrationsverket skriver i sitt senaste rättsliga ställningstagande gällande Afghanistan att flera provinser i landet nu når upp till lagstiftningens definition av det som kallas "inre väpnad konflikt", och i provinsen Helmand är den rådande situationen av generellt våld så allvarlig att kriterierna för alternativt skyddsbehov är uppfyllda.

Uttalande

Den otrygga situationen för unga flyktingar, liksom hela flyktingfamiljer, i Sverige fortsätter. Och trots det ökade osäkra läget i Afghanistan fortsätter Sverige att fatta beslut om att utvisa asylsökande till Afghanistan. Detta anser vi inte vara rimligt, tvärtom helt emot de värden som Sverige under lång tid värnat och stått upp för.

Svenska Alliansmissionen uppmanar därför regeringen, riksdagen samt Migrationsverket att:

- Ta unga flyktingars oro och psykiska hälsa på allvar, ge dem en långsiktig hem- och skolmiljö med möjlighet till trygghet och framtidstro.

- På grund av det rådande säkerhetsläget stoppa utvisningar till Afghanistan.

- Regeringen inför amnesti för de ensamkommande flyktingungdomar som varit här mer än ett år.

2017-06-20

SKR i SvD: "Tvångsutvisa inte till Afghanistan"

Representanter för Sveriges kristna råd, Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, Ensamkommandes förening och rörelsen #vistårinteut skriver idag i Svenska Dagbladet ett gemensamt krav på att stoppa utvisningarna till Afghanistan på grund av säkerhetsläget och den omöjliga situationen för utvisade.

Den 16 maj kom Migrationsverket med en ny lägesanalys av Afghanistan som landar i slutsatsen att "det troligaste scenariot är en fortsatt successiv försämring av situationen i landet". Migrationsverket överväger just nu även nya riktlinjer för bedömningen av asylsökande från Afghanistan. Vi anser att följande ska vägas in i den bedömningen:

- Sedan de internationella styrkorna drogs bort 2014 har säkerhetssituationen försämrats allvarligt med allt fler civila offer. Talibanerna kontrollerar mer territorium än någon gång sedan 2001. Även IS har intagit områden, med attacker från regeringssidan som följd och nya flyktingströmmar inom landet.
- Den afghanska regeringen klarar inte att härbärgera och skydda alla som tvingats på flykt inom landet eller utvisas från grannländerna. Afghanistans vice flyktingminister uttalade den 2 juni att det inte är förenligt med internationell rätt att utvisa till Afghanistan idag. Hon påpekar att 31 av 34 provinser är osäkra.
- För att besluta om att utvisa människor till internflykt (att bosätta sig någon annanstans i landet än hemtrakten) måste Migrationsverket visa att alternativet är relevant och rimligt, enligt FN:s riktlinjer. Det betyder att den utvisade både ska vara säker där och kunna överleva på ett värdigt sätt. Det finns ingenstans i Afghanistan där detta kan garanteras i dag.
- Migrationsöverdomstolen har i ett ärende rörande ett ensamkommande barn visat på betydelsen av ett socialt nätverk för att vara skyddad mot rekrytering, utnyttjande och andra hot. Motsvarande bör gälla för personer som är hotade eller utsatta av andra skäl men saknar nätverk. Det finns inte något fungerande myndighetsskydd i Afghanistan. Redan i slutet av april uttalade Amnesty Internationals Afghanistanrapportör Horia Mosadiq att det är hänsynslöst av regeringarna att fortsätta hävda att Afghanistan är säkert att återvända till. Vi drar samma slutsats. Konsekvensen av säkerhetsläget och situationen för utvisade är att inga tvångsutvisningar till Afghanistan bör ske i dagsläget.

Karin Wiborn, Sveriges kristna råd

Sanna Vestin, Flyktinggruppernas riksråd

Kinna Skoglund, Rörelsen #vistårinteut

Shaban Alizadeh, styrelseledamot i Sveriges Ensamkommandes Förening riksförbund

2017-06-20

Öppet brev från Svenska kyrkan och Rädda Barnen

Migrationsverket och Sveriges regering hävdar att det är möjligt att utvisa människor till Afghanistan. Säkerhetsläget i landet har dock försämrats och utsikterna för att en förbättring skulle ske är obefintliga. Migrationsverkets center för landinformation och analys, Lifos, konstaterar i sin senaste bedömning att: "Det troligaste scenariot är dock [...] en fortsatt succesiv försämring av situationen i landet". Det måste därför finnas anledning att förnya bedömningarna kring Afghanistan genom ett nytt rättsligt ställningstagande. Samtidigt behöver det göras uppföljningar av tidigare utvisningar.

I Afghanistan pågår inre konflikt i de flesta provinser; talibanerna växer sig starkare; det finns 1,5 miljoner internflyktingar i landet och hittills i år har nästan 213 000 personer tvingats från Iran och Pakistan tillbaka till Afghanistan. Många av dessa har bott i årtionden i grannländerna.

Många experter anser att det idag inte finns några säkra områden i Afghanistan. Den del av Afghanistan som Sverige hävdar är den säkraste, Kabul, har under den senaste tiden drabbats av flera allvarliga terrorattacker. Det är också det område i landet där flest civila dödsoffer skördas.

Mot bakgrund av detta stoppade flera delstater i Tyskland tvångsutvisningar redan i början av året och Tyskland som helhet har, efter attacken den 31 maj, stoppat tvångsutvisningar i avvaktan på att det görs en ny analys av säkerhetsläget och därmed av afghaners skyddsskäl. Situation är allvarlig för alla människor i Afghanistan, men speciellt utsatta är barn och unga personer utan nätverk.

Det finns skyddsgrunder som är specifika för barn, till exempel risken att giftas bort och att rekryteras till väpnade grupper. Rädda Barnen publicerade 2016 en studie om Afghanistan där 56 % av alla barn och vuxna som intervjuades hade blivit bortgifta som barn och där 18 % av barnen upplevde hot om att bli tvångsrekryterade.

Säkerhetssituationen för barn i landet illustreras också av att 91 % av flickorna och pojkarna uppgav att de hade blivit brända eller utsatta för annat våld i form av sparkar och slag. 18 % hade utsatts för grovt våld eller våldtäkt. 38 % av barnen hade under det senaste året bevittnat hur en anhörig blivit mördad. Detta är chockerande höga siffror, men motsvarar den verklighet som skyddssökande från Afghanistan vittnar om.

Säkerhetsläget förändras stadigt till det sämre och kombinationen av ett ökat återvändande från de stora flyktinglägren i grannländerna och ett försvårat säkerhetsläge gör situationen alltmer akut.

Många av de ensamkommande unga som lämnat Afghanistan har gjort det just i samband med att en av deras föräldrar mördats. Ofta har flykten först gått till Iran eller Pakistan. När situationen nu blivit omöjlig i dessa länder försöker människor återigen söka skydd, men nu i Europa.

Ingen ifrågasätter idag att situationen i Afghanistan är mycket allvarlig. Att 50 % av de asylsökande från Afghanistan (84 % av de ensamkommande barnen) ges uppehållstillstånd i Sverige är en tydlig signal på att regeringen och Migrationsverket delar denna bild. Säkerhetsläget förändras stadigt till det sämre och kombinationen av ett ökat återvändande från de stora flyktinglägren i grannländerna och ett försvårat säkerhetsläge gör situationen alltmer akut.

Utifrån detta anser vi att Sverige som stat under den närmaste tiden måste följa utvecklingen mycket noga. Det skulle ytterligare undergräva tilltron till asylrätten om Sverige fortsätter att utvisa personer till ett land och ett säkerhetsläge där utvecklingen sannolikt går mot en situation där många av dem rimligen skulle ha givits skydd i Sverige.

I detta läge måste Sverige ta ansvar och ta fram ett så tydligt underlag som möjligt innan utvisningar verkställs. Att Sverige inte följer upp redan gjorda utvisningar är en allvarlig brist. Det signalerar en ovilja att se konsekvenserna av de bedömningar som gjorts.

Vi vet också att utredningarna på Migrationsverket om barns egna skyddsskäl inte är tillfredsställande, framförallt vad gäller barn i familj. I många ärenden varken beaktades eller bedömdes barns skyddsskäl av domstolen vid prövning och det saknas ofta barnspecifik landinformation. Det är djupt otillfredsställande att barn nu hotas av utvisning trots dessa brister i bedömningarna. Därför är det oroande att flertal barnfamiljer nu fått meddelande om att utvisningarna ska verkställas.

Om inte Sverige vet hur situationen ser ut för barn och unga i Afghanistan och inte heller gör någon uppföljning av de som återsänts, hur kan staten då göra bedömningen att det är möjligt att utvisa personer till Afghanistan?

Svenska kyrkan och Rädda Barnen kräver att samtliga utvisningar stoppas till dess:

- Att ett nytt rättsligt ställningstagande tagits, baserat på den nya information som nu finns tillgänglig
- Att ansvarig myndighet följt upp hur situation ser ut för personer som har utvisats tidigare

Lise Bergh, ordförande Rädda Barnen

Helén Ottosson Lovén, generalsekreterare Svenska kyrkan

2017-08-02

Pingstledare vädjar: Inga fler utvisningar till Afghanistan

Åtta pingstledare publicerar i Dagen ett gemensam vädjan för att få ett slut på utvisningarna till Afghanistan: "Det kunde ha varit vi och våra barn som tvingats ut på flykt".

År 2015 sökte 35 369 ensamkommande barn och unga, varav 23 480 från Afghanistan, asyl i Sverige. Nästan alla var pojkar i tonåren. Som företrädare för Pingst vädjar vi om ett stopp för utvisningar av ensamkommande barn och unga!

Många ensamkommande barn och unga har nu befunnit sig i Sverige i två år. Ju längre tid de lever här desto mer svenska tonåringar blir de. De har lärt sig prata svenska, går i skolan, har svenska vänner och blir alltmer en del av samhället.

I en rapport från Rädda barnen 2016 framgår att Afghanistan är ett av de sämsta länderna i världen för barn att växa upp i. Bara för att ta några exempel: 91 procent av barnen har drabbats av någon form av våld, vart tredje dödsfall under det första halvåret 2016 var ett barn och rekryteringen av barn till väpnade grupper har ökat sedan 2014. Afghanistan är i dag inte ett land dit ensamkommande barn kan skickas tillbaka.

I Utrikesdepartementets egen rapport om mänskliga rättigheter i Afghanistan framgår att det "i Afghanistan råder omfattande brister i respekten för de mänskliga rättigheterna" och att "kvinnor och barn är mycket utsatta grupper och utsätts systematiskt för våld, diskriminering och grova kränkningar". Enligt Andreas Stefansson, generalsekreterare för Svenska Afghanistankommittén, finns det inget område i Afghanistan som kan klassas som riktigt säkert, det sker attacker i de flesta provinser och det pågår numera väpnad konflikt i delar av landet som tidigare var säkra.

Afghanistans båda flyktingministrar går nu ut med en direkt vädjan till alla europeiska ambassader om att stoppa utvisningarna av afghanska flyktingar. I en intervju med Dagens Nyheter säger flyktingministern Sayed Hussain Balkhi, "vi har inte möjlighet att ta hand om dem", och hoppas att Sverige gör som Tyskland, det vill säga avbryter deportationer av utvisade afghaner. Många av de afghanska flyktingarna i Sverige är födda eller uppväxta i Iran, och saknar därför familj eller släkt i Afghanistan.

Utrikesdepartementet avråder samtliga svenska medborgare från alla resor till Afghanistan på grund av säkerhetsläget. Om vi inte skulle vilja skicka våra egna svenska barn och ungdomar ensamma till ett Kabul de aldrig satt sin fot i, varför ska vi då skicka afghanska barn och ungdomar? Många av dessa ensamkommande barn och unga har dessutom kommit till tro och blivit kristna. Eftersom konvertering är straffbart med döden i Afghanistan, är de nykristna afghanernas situation än mer allvarlig.

"Jag var främling och ni tog emot mig". Orden kommer från Jesus och beskriver en fullständig identifikation med främlingen. Oavsett tro eller icke-tro bör vi alla försöka ta till oss speglingen att det kunde ha varit vi och våra barn som tvingats ut på flykt. När nationalstatens privilegier utmanas av globala krisers effekt ställs människovärdesfrågan

i centrum. Även om vi inte kan hjälpa världens alla flyktingar, är vår vädjan att de som redan finns i vår närhet ges medmänskligheten att få stanna i Sverige.

Daniel Alm, Västerås, föreståndare Pingst – fria församlingar i samverkan

Andreas Ardenfors, Södertälje, verksamhetsledare Pingst – fria församlingar i samverkan

Hans Erik Bylund, Botkyrka Pingst, ordförande Pingst Integration

Tatta Lennartsson, Uppsala Pingst, IBRA, Pingst Integration

Christian Molk, Timrå Pingst, Pingst Integration

Mark Beckenham, Smyrna, Göteborg, Pingst Integration

Bengt Sjöberg, Korskyrkan Filipstad, Pingst Integration

Christer Tornberg, Jönköping pingst, Pingst Integration

2017-10-27

Brev från Svenska kyrkan och Rädda Barnen med anledning av ensamkommandes situation

Till

Migrationsminister och biträdande justitieminister Heléne Fritzon

Kopia till

Generaldirektören för Migrationsverket Mikael Ribbenvik

Situationen i Sverige för ensamkommande unga från Afghanistan är outhärdlig. Insatser måste till för att stoppa den ökade utsattheten och hopplösheten hos denna grupp unga människor. Rädda Barnen och Svenska kyrkan lämnar härmed tre förslag för att de berörda barnen och ungdomarna ska kunna stanna i vårt land under värdiga och lagliga former.

- Samtliga utvisningar till Afghanistan måste stoppas till dess att uppföljning av genomförda utvisningar har skett.
- Uppehållstillstånd på grund av särskilt och synnerligen ömmande omständigheter behöver återinföras.
- Gymnasielagen behöver utvidgas till att gälla fler unga.

Svenska kyrkan och Rädda Barnen får regelbundet in vittnesmål från ungdomarna själva, medarbetare och ideella men också från skolpersonal, socialarbetare, psykologer och gode män om den hopplöshet och utsatthet som breder ut sig bland dessa ungdomar. De lever under hård press med stor oro och stress inför framtiden. Vi ser också tendenser till ett ökat alkohol- och drogmisbruk hos vissa i gruppen, som ett desperat försök att döva ångesten och oron. Hos en del är desperationen så stor att de till och med tar sina liv. Medmänniskor som följt ungdomarna under en lång tid i Sverige lider med dem. Utöver det lidande som de ensamkommande ungdomarna utsätts för ser vi också med allvar på ett växande missmod hos dessa engagerade medmänniskor. Vi ser därför ett akut behov av att åtgärda denna ovärdiga och ohållbara situation.

Många av de berörda ungdomarna är uppväxta i angränsande länder och saknar därmed anknytning till Afghanistan. Majoriteten kom till Sverige som minderåriga före det att de tillfälliga begränsningarna av rätten till uppehållstillstånd infördes¹. De har drabbats hårt, dels av den långa handläggningstiden på Migrationsverket som innebär att många hinner fylla 18 år innan beslut ges, dels av bristfälliga åldersbedömningar som kan ha inneburit rättsförlust för dem som felaktigt bedömts som myndiga.

---

¹ Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2016752-om-tillfalliga-begransningar-av_sfs-2016-752

Våra organisationer har ett stort antal medlemmar och lång erfarenhet av att möta människor i de mest utsatta situationerna. När statens förmåga att stödja människor i utsatthet är otillräcklig är det civilsamhällets uppgift och ansvar att uppmärksamma detta. Det som nu sker är inte enbart en fråga om politik utan en moralisk och humanitär fråga där vi måste hjälpas åt att hitta en lösning. Den utsatthet som barnen och ungdomarna befinner sig i är en konsekvens av en lagstiftning som stiftades i en pressad situation. När ni som regering och myndighet nu ser konsekvenserna är det nödvändigt att ni agerar.

Svenska kyrkan och Rädda Barnen värnar asylrätten och är måna om en rättssäker asylprocess med en individuell prövning. Idag vittnar medarbetare inom våra organisationer, precis som Migrationsverkets egen kvalitetsuppföljning av åldersbedömningar, om allvariga brister i handläggningen av dessa ärenden vilket riskerar rättssäkerheten inom asylprövningen. Till exempel har ungdomarna inte alltid getts möjlighet att bemöta framkomna brister i den muntliga utsagan. Dessutom har information kring den medicinska åldersbedömningen och konsekvenserna av att avstå en sådan varit otydlig. För vissa har det inneburit en rättsförlust i högre instans eftersom Migrationsverket är den enda instans som får beställa åldersbedömningar. Beviskraven har även ställts för högt i många fall, särskilt vad gäller sökandes möjlighet att muntligen göra sin ålder sannolik. Detta sätter inte bara möjligheter till en trygg framtid på spel utan innebär också att tilltron till asylrätten undergrävs. Med tanke på de påtalade bristerna i rättssäkerheten som vi och flera med oss vittnar om är det oacceptabelt att Sverige fortsätter behandla ungdomarna på detta sätt och utvisar unga människor till ett så konflikttrabbat land som Afghanistan.

Stoppa utvisningarna till dess att uppföljning sker

Säkerhetsläget i Afghanistan fortsätter att försämrans. Detta framkommer i Migrationsverkets senaste lägesanalys från 28 september där man konstaterar att "*Konfliktaktivitet, säkerhetsincidentnivåer och antalet civila offer för konflikten kommer möjligen att nå nya rekordsiffror under 2017 [...]. Sannolikt kommer vi också under det närmsta året att se en fortsatt successiv försämring av läget i Afghanistan eller i vart fall en fortsättning av rådande nuläge. Det finns dock ett antal osäkerhetsfaktorer som medför att läget är svårbedömt och att situationen snabbt skulle kunna förvärras*".² Utöver det utbredda våldet är det en enorm socioekonomisk och humanitär utsatthet som väntar vid ett återvändande, särskilt för ungdomarna. De som växt upp i ett grannland och därmed saknar hemvist i Afghanistan får sina skyddsskäl automatiskt prövade mot hela landet. Detta innebär att det inte görs någon rimlighetsbedömning motsvarande den som görs i förhållande till internflyktsalternativ, trots att personen kanske aldrig satt sin fot i landet. Ett sådant förfarande förefaller orättvist eftersom utsattheten vid ett återvändande är lika stor, om inte större för de som helt saknar hemvist i Afghanistan. Att Sverige dessutom inte följer upp redan gjorda utvisningar är en allvarlig brist. Det signalerar en ovilja för att se konsekvenserna av de bedömningar som

---

² <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=40347>

gjorts. Med tanke på det svåra säkerhetsläget i Afghanistan och bristen på uppföljning anser vi att utvisningarna till Afghanistan bör stoppas till dess att effektiv uppföljning sker.³

Orimligt hård övergång från barn till vuxen för unga asylsökande

Vi anser också att det är orimligt att 18-årsdagen tillmäts en sådan avgörande betydelse, särskilt när vi kan se osäkerheten i åldersbedömningarna. Det bör vara möjligt att mildra den hårda juridiska övergången från barn till vuxen med tanke på de allvarliga konsekvenser som asylbeslutet innebär för den enskilde. Enligt Migrationsverkets statistik beviljas 83 % av de ensamkommande barnen från Afghanistan uppehållstillstånd. De ensamkommande som bedömts vara över 18 år eller varit över 18 år vid beslutstillfället ingår dock inte i den statistiken. De ingår istället i statistiken för alla asylsökande från Afghanistan där bifallsfrekvensen är 47 %. Dessutom anses de skyddsskäl som är specifika för barn (såsom tvångsgifte och rekrytering till väpnade grupper) upphöra på 18-årsdagen vilket gör att skyddsbehovet i teorin ändras från en dag till en annan. Detta är inte rimligt. Liknande resonemang framförs även i en dom från Migrationsdomstolen i Göteborg från 1 augusti 2017⁴.

Domen rör en afghansk pojke, uppvuxen i Iran och utan nätverk i Afghanistan, som inte har gjort sannolikt att han är minderårig men som obestridligt är mycket ung. Domstolen anser att han därför rimligtvis riskerar att hamna i en liknande situation som en minderårig person som återvänder till Afghanistan.

Återinför särskilt och synnerligen ömmande omständigheter

Ifall läget efter utförda uppföljningar bedöms vara sådant att utvisningar av unga till Afghanistan trots allt är möjliga anser vi att tillämpningen av särskilt och synnerligen ömmande omständigheter bör införas såsom det var formulerat i den tidigare utlänningslagen. Återinförandet skulle ytterligare utvidga möjligheterna för denna utsatta grupp unga afghaner att få stanna i Sverige. Rädda Barnen och Svenska kyrkan riktade 2016 stark kritik mot lagrådsremissen *Begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige* och avstyrkte den i sin helhet. I förslaget som resulterade i den nu gällande tillfälliga asyllagen har bestämmelsen om ömmande omständigheter enligt 5 kap 6 § i utlänningslagen ersatts av en mer begränsad bestämmelse. Tidigare har asylsökande i större utsträckning kunnat få uppehållstillstånd i Sverige på grund av humanitära skäl och denna begränsning påverkar även ensamkommande ungas möjligheter att få uppehållstillstånd.

Utvidga gymnasielagen till att inkludera dem som fyllt 18 år när de får sitt beslut

En annan möjlighet är att de ungdomar som har blivit myndiga i Sverige men som fortfarande är unga, och saknar nätverk i Afghanistan, ges en mildare bedömning än vad som görs i dagsläget. Många flydde redan som barn och kom till Sverige som minderåriga, men

---

³ <https://www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=1633494>

⁴ Migrationsdomstolen i Göteborg i målet UM 10236-16 från 2017-08-01

har på grund av orimligt långa handläggningstider hunnit fylla 18 år innan de får beslut och därför fallit mellan stolarna. Denna grupp är fortfarande väldigt sårbar och har starka skäl för att inte anse sig kunna återvända till ett land som de inte har växt upp i och som de saknar kunskap om. Istället för att återvända till Afghanistan väljer många att leva som papperslösa i Sverige eller Europa eller i värsta fall att ta sitt liv. Detta måste upphöra. En möjlighet vore att ge samtliga unga som bedömts vara mellan 18 och 25 år möjlighet till förlängt uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier genom att utvidga gymnasielagen⁵ till att inkludera även dem som fyllt 18 år när de får sitt beslut.

Tre förslag till Sveriges regering och Migrationsverket

Med vår samlade erfarenhet av dessa barns och ungdomars desperation, det konstaterat förvärrade säkerhetsläget i Afghanistan samt den osäkerhet i asylprocessen som många vittnar om kräver vi följande:

- **Stoppa samtliga utvisningar till Afghanistan till dess att uppföljning av genomförda utvisningar sker.**

Utöver detta uppmanar vi att man:

- **Återinför möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av särskilt och synnerligen ömmande omständigheter.**
- **Ger samtliga unga från Afghanistan som inte beviljats uppehållstillstånd på annan grund och bedömts vara mellan 18 och 25 år möjlighet till uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier genom att utvidga gymnasielagen.**

Sverige är ett land med goda förutsättningar att ge dessa ungdomar en framtid och ett hopp. Rädda Barnen och Svenska kyrkan väddar om skyndsamma insatser från Sveriges regering och Migrationsverket för att ge dessa unga människor möjlighet att stanna i vårt land.

Stockholm, den 26/10 2017

Uppsala, den 27/10 2017

Elisabeth Dahlin

Helén Ottosson Lovén

Generalsekreterare, Rädda Barnen

Generalsekreterare, Svenska kyrkan

---

⁵ <http://www.regeringen.se/492dc9/contentassets/72fca419b0984f1aaa991ec3e5ca5a7c/kompletteringar-av-den-tillfalliga-lagen-for-uppehallsstillstand-rorande-studier-pa-gymnasieniva-prop.-201617133>